

Sygn. akt XVII AmC 1527/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Wydział XVII Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR /del/ Anna Szanciło

Protokolant : Tomasz Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w P.

przeciwko (...) Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej (...)

w B.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje wykorzystywania w obrocie z konsumentami (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w B. postanowienia wzorca umowy o treści: „Kasa nie jest zobowiązana do naprawiania szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Regulaminu w przypadku zaistnienia okoliczności, za które Kasa odpowiedzialności nie ponosi, w szczególności (...) decyzji organów władzy publicznej (...)”,

II. Zasądza od pozwanej (...) Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w B. rzecz powoda Stowarzyszenia (...) w P. kwotę 391,64 zł (trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

III. Nakazuje pobrać od pozwanej (...) Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) w B. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Warszawie kwotę 600,00 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy prawa.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanej (...) Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) w B..

SSR /del/ Anna Szanciło

Sygn. akt XVII AmC 1527/11

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) w P. (dalej: L.) wniósł o uznanie za niedozwolony postanowienia wzorca umowy stosowanego przez pozwanego (...) Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) w B. (dalej: Kasa) o treści: „Kasa nie jest zobowiązana do naprawiania szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Regulaminu w przypadku zaistnienia okoliczności, za które Kasa odpowiedzialności nie ponosi, w

szczególności (...) decyzji organów władzy publicznej (...).” W uzasadnieniu wskazał, że pozwany jest przedsiębiorcą i posługuje się regulaminem. Wzorzec umowy jest rażąco sprzeczny z dobrymi obyczajami i narusza uzasadnione interesy konsumentów, a zakwestionowana klauzula winna być uznana za niedozwoloną, gdyż niezgodnie z prawem przewiduje zbyt daleko idące wyłączenie odpowiedzialności. Podał, iż podobne klauzule były już uznawane za niedozwolone. Pozwany zaś nie może przerzucać z góry na swoich klientów wszelkich skutków negatywnych decyzji w stosunku do SKOK np. organów nadzoru.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Kasę Oszczędnościowo – Kredytową (...) w B. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu zarzucił, że przedmiotowe postanowienie umowne nie stanowi niedozwolonego postanowienia umownego. Nadto zarzucił, iż powód nie wykazał zasadności powództwa i nie jest ono nie tylko nie uprawdopodobnione ale też i nieuzasadnione. Wskazał, iż wprowadzenie zapisu do regulaminu jest uzasadnione, bowiem organy władzy publicznej posiadają uprawnienia do blokowania rachunków bankowych. Podał, iż zapis jest jednoznacznie sformułowany i zrozumiały, a umieszczenie w regulaminie wynika z konieczności poinformowania użytkownika, iż w tego typu przypadkach nie powinien kierować roszczeń w stosunku do Kasy. Wskazał, iż niezasadne było by nakładanie odpowiedzialności w sytuacji, gdy na skutek decyzji uprawnionych organów zablokuje środki na rachunku, a klient poniesie z tego tytułu szkodę.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w B. w prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej posługiwała się przygotowanym przez siebie regulaminem. Regulamin ten zawierał m.in. następujące postanowienia „Kasa nie jest zobowiązana do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Regulaminu w przypadku zaistnienia okoliczności, za które Kasa odpowiedzialności nie ponosi, w szczególności (...) decyzji organów władzy publicznej (...).” (regulamin k. 7-12).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych odpisów dokumentów i bezspornych twierdzeń stron. Strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów, ani ich treści, zaś Sąd również nie miał wątpliwości, co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenie powoda jest zasadne.

Stosownie do treści art. 479⁽³⁶⁾ k.p.c. i art. 479⁽³⁸⁾ k.p.c., przedmiotem postępowania prowadzonego przed SOKiK nie jest kontrola i analiza postanowień konkretnej, zawartej przez strony umowy, lecz kontrola abstrakcyjna wzorca umownego stosowanego przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami, którego postanowienia mogłyby kształtować treść stosunku prawnego w przypadku zawarcia umowy konsumenckiej (por. wyrok SN z dnia 3.10.2008 r., I CSK 70/08, (...) 2009, Nr 3, s. 8). Celem instytucji kontroli wzorców umownych jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania mechanizmu podejmowania decyzji przez słabszą stronę umowy (uczestnika obrotu). Cel ten realizowany jest poprzez konkretną i abstrakcyjną kontrolę wzorców umownych. Kontrola incydentalna wzorców polega na kontroli treści umowy zaczerpniętej z wzorca. Kontrola abstrakcyjna polega na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy (uchwała SN z dnia 19.12.2003 r., III CZP 95/03, OSNC 2005, Nr 2, poz. 25, wyrok SOKiK z dnia 19.06.2002 r., XVII Amc 34/01, Dz.Urz.UOKiK 2002, Nr 3, poz. 174). Ocenie podlega treść postanowienia wzorca, a nie sposób jego wykorzystania, czy jego powszechność w analogicznych wzorcach umowy firm konkurencyjnych. Ocena znaczenia postanowień wzorca umowy następuje w oderwaniu od warunków ekonomicznych i gospodarczych działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę. Nieistotne są również kwestie sposobu organizacji lub specyfiki działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę, którego wzorzec podlega kontroli w tym trybie (wyrok SOKiK z dnia 19.06.2002 r., XVII Amc 34/01, Dz.Urz.UOKiK 2002, Nr 3, poz. 174).

Niedozwolone postanowienia umowne to konstrukcja przewidziana w art. 385¹ – 385³ k.c., mająca na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą. W myśl art. 385¹ § 1 k.c., za

niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przytoczonego sformułowania wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania zależna jest od spełnienia następujących przesłanek:

- 1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, a więc nie podlegało negocjacom,
- 2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
- 3) ukształtowane we wskazany sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta,
- 4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia.

Powyższe przesłanki muszą zostać spełnione łącznie, natomiast brak jednej z nich skutkuje, że Sąd nie dokonuje oceny danego postanowienia pod kątem abuzywności.

Przedmiotowe postanowienie umowne nie dotyczą głównych świadczeń stron umowy, gdyż należą do nich tylko takie elementy konstrukcyjne umowy, bez uzgodnienia których nie doszłoby do jej zawarcia (*essentialia negotii*). W niniejszym przypadku są to: ze strony pozwanego – świadczenie usług bankowych, ze strony konsumenta – zapłata wynagrodzenia za świadczone usługi bankowe. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że konsumenci nie mieli wpływu na treść klauzuli, a zatem nie były one z nimi uzgadniane indywidualnie. Nie uzgodnione indywidualnie są bowiem te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Do rozstrzygnięcia pozostała więc w tym kontekście kwestia, czy zakwestionowane przez powoda postanowienie wzorca umowy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Należy w tym miejscu wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać także działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu wejść w grę także inne aspekty: zdrowia konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp. Naruszenie interesów konsumenta wynikające z niedozwolonego postanowienia musi być rażące, a więc szczególnie doniosłe. Pełnię treści tych pojęć, w szczególności w stosunkach umownych między profesjonalistą a konsumentem, nadaje judykatura. Przykładowo, w wyroku z dnia 13.07.2005 r. (I CK 832/04, „Biuletyn SN” 2006, Nr 2, s. 86) Sąd Najwyższy wskazał, że rażące naruszenie interesów konsumenta istotnie można rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Właśnie brak równowagi kontraktowej jest najczęściej wskazywanym przejawem naruszenia dobrych obyczajów drogą zastosowania określonych klauzul umownych (por. wyrok SN z dnia 13.07.2005 r., I CK 832/04, „Prawo Bankowe” 2006, Nr 3, s. 8). Jednocześnie należy uwzględnić nie tylko interesy o wymiarze ekonomicznym, ale inne, zasługujące na ochronę dobra konsumenta, jak jego czas, prywatność, poczucie godności

osobistej czy satysfakcja z zawarcia umowy o określonej treści (por. M. Bednarek [w]: System prawa prywatnego, t. 5, Warszawa 2006, s. 663).

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają, mówiąc najogólniej, określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego. Wspomniana rzetelność kontraktowa może być, oczywiście, analizowana w ramach określonego (stypizowanego) stosunku obligacyjnego z konsumentem.

Jednocześnie ustawodawca przesądził, które z postanowień mogą być uznane, w razie wątpliwości, za klauzule niedozwolone, tworząc w art. 385³ k.c. katalog tzw. szarych klauzul stosowanych w obrocie z konsumentem.

Przekładając powyższe na realia niniejszej sprawy należy stwierdzić, że stosownie do treści art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przepisie tym przewidziano możliwość wyłączenia odpowiedzialności dłużnika w sytuacji, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Za odpowiednik tego można uznać – zapis regulaminu, a mianowicie: „Kasa nie jest zobowiązana do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego Regulaminu w przypadku zaistnienia okoliczności, za które Kasa odpowiedzialności nie ponosi, w szczególności (...) decyzji organów władzy publicznej (...)”. Istota normy zawartej w art. 471 k.c., a więc konstrukcja odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej oparta jest na zasadzie winy domniemanej (por. np. wyrok SA w Katowicach z dnia 9.07.2009 r., V ACa 245/09, Lex nr 551987, wyrok SN z dnia 10.11.2004 r., II CK 186/04, Lex nr 197641, wyrok SN z dnia 19.12.1997 r., II CKN 531/97, Lex nr 496544). Dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności (art. 472 k.c.). Uzasadnieniem odpowiedzialności dłużnika jest niezachowanie należytej staranności, a więc w konsekwencji odpowiada on za winę w postaci niedbalstwa (por. np. W. Czachórski, Zobowiązania, Warszawa 2008, s. 333, J. Dąbrowa [w:] System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 767, W. Wiśniewski [w:] G. Bieniek (red.), Komentarz, t. I, Warszawa 2007, s. 601).

Standard należytej staranności wymaganej od dłużnika w wykonaniu zobowiązania określa art. 355 k.c., a więc wobec dłużników będących przedsiębiorcami należy przy spełnianiu zobowiązania oczekiwać staranności wynikającej z zawodowego charakteru ich działalności. Podwyższony miernik staranności przewidziany w art. 355 § 2 k.c. odnosi się niewątpliwie do Kasy. Trzeba zwrócić uwagę, że Kasa, świadcząc usługi bankowe bankowości elektronicznej polegającej na zapewnieniu użytkownikom dostępu do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, a także wykonywaniu operacji i innych czynności zleconych przez klienta obowiązana jest do należytej staranności. Wskazać jednak trzeba, że kasa obowiązana jest także przestrzegać i stosować się do decyzji organów władzy publicznej. Jak bowiem wskazał pozwany, organy władzy publicznej posiadają uprawnienie do blokowania rachunków bankowych, co z kolei może powodować kolizję z obowiązkami umownymi Kasy.

Sformułowanie postanowienia sugeruje jednoznacznie konsumentom i może wywołać u nich przekonanie, że okolicznością zwalniającą pozwanego z odpowiedzialności będzie zawsze zastosowanie się przez Kasę do decyzji organów władzy państwowej. Sugerowane jest, iż w każdym przypadku odpowiedzialność pozwanego przewidziana w art. 474 k.c. jest wyłączona. Jest to nie do pogodzenia z zasadami odpowiedzialności przewidzianymi w art. 471 i n. k.c. Kasa jest bowiem zobowiązana spełnić roszczenie konsumenta, jeżeli zachodzą przesłanki kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, a następnie ma prawo dochodzenia odszkodowania od podmiotu ponoszącego winę za szkodę. Tymczasem przedmiotowe postanowienie takie rozwiązanie wyłącza.

Co więcej, nie można a priori wykluczyć sytuacji, w której mogą wystąpić szkody, które wiążą się z naruszeniem przez Kasę reguł starannego działania wymaganych od profesjonalisty (art. 472 w zw. z art. 355 § 2 k.c.). Tymczasem

zaskarżoną klauzulą umowną pozwany taką możliwość wyłączył, a konkretnie – wyłączył swoją odpowiedzialność, gdyby taka sytuacja zaistniała. Jednak Kasa nie może zostać zwolniona od odpowiedzialności za szkody.

Klauzula przez niedoinformowanie konsumenta może wywołać u niego błędne przekonanie, co do przysługujących mu praw i obowiązków pozwanej Kasy odnośnie do świadczonej przez niego usługi bankowej, a także okoliczności zwalniających pozwanego od odpowiedzialności. Kasa, chcąc uniknąć odpowiedzialności za powstałe szkody w kontaktach z konsumentem, mogłaby powoływać się na to, że zaistniała szkoda jest wynikiem decyzji organu władzy publicznej, niezależnie od tego, czy faktycznie szkoda ta była z tym związana, czy nie. Ocena, czy okoliczności stanowiące podstawy odpowiedzialności pozwanego mieszczą się w zakresie określonym w kwestionowanym postanowieniu umownym, nie mogą leżeć tylko w kompetencji Kasy, jako że narusza to treść art. 385³ pkt 9 k.c., przyznając pozwanemu uprawnienie do wiążącej interpretacji umowy.

Zatem klauzula spełnia przesłanki określone w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którym, w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. W odniesieniu do postanowień umownych będących przedmiotem rozpoznania trzeba zauważyć, że Kasa wyłącza swoją odpowiedzialność za powstanie szkody w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Postępowanie takie w sposób rażący naruszałoby interesy konsumentów i dobre obyczaje. Przedsiębiorca powinien bowiem działać na rynku w sposób rzetelny i tego oczekują od niego konsumenci. Natomiast zakwestionowane postanowienia wzorca stanowiły ewidentnie formę eksploatacji klientów pozwanego, będących słabszą stroną umowy.

Oprócz niezgodności z przepisami prawa, a więc wyłączenia odpowiedzialności pozwanego wobec konsumentów i doprowadzenia do sytuacji wyłączenia możliwości dochodzenia przez nich roszczeń wynikających z zawartej umowy bez względu na okoliczności, przedmiotowe postanowienie jest również sprzeczne z zasadą równorzędności stron. Możliwość ograniczenia odpowiedzialności pozwanego w stosunku do zasad ogólnych nie przewiduje również art. 52 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 ze zm.). Brak jest jakichkolwiek podstaw do wykładni tego przepisu jako podstawy ograniczenia odpowiedzialności, skoro kasa – jako profesjonalista – tym bardziej powinien on gwarantować wykonanie swojego zobowiązania umownego zgodnie z jego treścią (art. 355 § 2 k.c.). Przepis ten należałoby wręcz odczytywać odwrotnie, a więc jako sugestią zaostrzenia odpowiedzialności w stosunku do zasad ogólnych, w żadnym natomiast razie jako dozwoleń, czy nakaz jej ograniczenia (tak D. Rogoń [w:] F. Zoll (red.), Prawo bankowe. Komentarz do art. 52, Zakamycze 2005).

Dodatkowo trzeba zauważyć, że w rejestrze klauzul niedozwolonych, prowadzonym przez Prezesa UOKiK, figurują klauzule o sensie podobnym jak postanowieniami przedmiotowej sprawie (por. XVII Amc 756/10, wyrok z 28 kwietnia 2011 r., MSiG 2011/129/8813 "Bank nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienia lub nieprawidłowości, które mogą zaistnieć z przyczyn od Banku niezależnych").

Rozszerzona prawomocność wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 479⁴³ w zw. z art. 365 k.p.c.) nie wyłącza możliwości wytoczenia powództwa przez tego samego lub innego powoda – w tym także przez organizację społeczną działającą na rzecz ochrony interesów konsumentów – przeciwko innemu przedsiębiorcy, niebiorącemu udziału w postępowaniu, w którym zapadł wyrok, stosującemu takie same lub podobne postanowienia wzorca, jak wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. (por. uchwałę SN z dnia 7.10.2008 r., III CZP 80/08, OSNC 2009, Nr 9, poz. 118).

Możliwe więc było merytoryczne rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, jednak nie może ulegać wątpliwości, że pozwany stosował klauzulę o treści podobnej, jak klauzule już wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych. Istotny jest jednak sens wpisanych klauzul, chociaż większość wpisanych klauzul jest dokładnie taka sama. Celem prowadzonego rejestru jest wyeliminowanie z obrotu niedozwolonych postanowień umownych. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy, które zostały przez SOKiK uznane za niedozwolone. Obowiązuje w tym zakresie tzw. formalna jawność rejestru, oznaczająca, iż od chwili jego wpisania nikt nie może zasłaniać się nieznaną

dokonanych w nim wpisów (zob. art. 479⁽⁴³⁾ k.p.c.). Oznacza to, że postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów, a zakaz stosowania niedozwolonych postanowień odnosi się do wszystkich przedsiębiorców nie tylko do tych, przeciwko którym zapadł wyrok SOKiK. Usunięcie z obrotu prawnego niedozwolonych postanowień wzorców ma nie tylko usunąć z obrotu prawnego takie postanowienia, lecz również uchronić konsumentów przed narażeniami na takie postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. W związku z tym, że przedsiębiorcy stosują postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna czy szyk wyrazów w zdaniu są różne, istotne jest, aby zakaz stosowania niedozwolonych postanowień odnosił się również do postanowień podobnych.

Z powyższych względów kwestionowane postanowienie stanowi w obrocie z konsumentami niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., w wyniku czego Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał je za takie i zakazał jego stosowania na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie należało orzec jak w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną, jako przegrywającą sprawę. Na koszty strony powodowej składało się wynagrodzenie jej pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym, ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

O wysokości opłaty od pozwu i obciążeniu nią pozwanego, jako stronę przegrywającą sprawę w całości, na rzecz Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 i art. 94 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.), przy uwzględnieniu zasady wynikającej z art. 98 k.p.c. Powód nie miał obowiązku uiszczenia opłat sądowych, w związku z treścią art. 96 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Publikację prawomocnego wyroku na koszt pozwanego zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴